

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC HẢI PHÒNG
HAIPHONG UNIVERSITY OF MEDICINE AND PHARMACY

Kỹ thuật tiêm khớp khuỷu và khớp cổ tay

BSCKII. Trịnh Hồng Nhung

Đại cương

- Tiêm khớp là một kỹ thuật đưa thuốc vào khớp để điều trị trong một số bệnh có chỉ định.

Chỉ định

- *Trong các trường hợp có bệnh kèm theo mà tổn thương khớp đáp ứng kém hiệu quả dù đã dùng điều trị thuốc toàn thân đúng phác đồ, đúng liều lượng:*
 - Viêm khớp dạng thấp có tổn thương khớp.
 - Viêm khớp sau chấn thương (không có tràn máu khớp do chấn thương).
 - Bệnh gút và bệnh giả gút khác có tổn thương khớp.
 - Một số bệnh hệ thống có tổn thương khớp dai dẳng.

Chống chỉ định

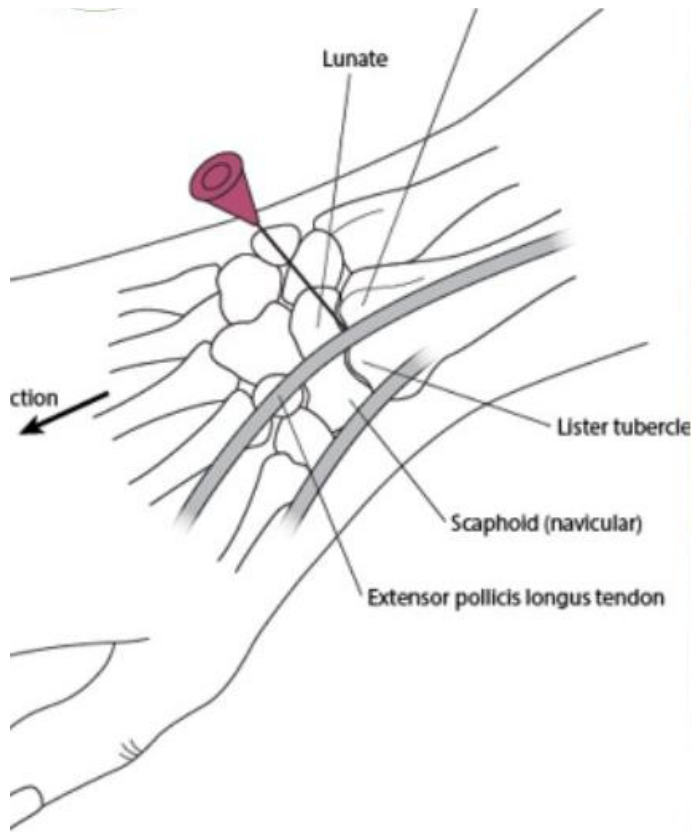
- Viêm khớp nhiễm khuẩn: viêm khớp mủ, lao khớp.
- Tổn thương khớp do bệnh lý thần kinh, bệnh máu.
- Nhiễm khuẩn ngoài da vùng quanh khớp, nhiễm nấm... khi tiêm có nguy cơ đưa vi khuẩn, nấm vào trong khớp.
- Cơ địa suy giảm miễn dịch.

Chỉ định thận trọng với người bệnh có tăng huyết áp, đái tháo đường. Các người bệnh này cần được theo dõi sát trước và sau khi tiến hành thủ thuật. Chỉ thực hiện thủ thuật khi các bệnh lý trên đã được kiểm soát tốt.

Chuẩn bị

- Người thực hiện (chuyên khoa): 1 bác sỹ, 01 điều dưỡng.
- Phương tiện: Kim 26 G mũi vát, bơm tiêm 3-5ml, bông, cồn Iod sát trùng, panh, băng dính. Thực hiện trong phòng thủ thuật vô trùng.
- Thuốc tiêm: Hydrocortison acetat (Nồng độ 1ml = 25mg); Depo-Medrol (Methyl prednisolon acetat, nồng độ 1ml = 40mg) hoặc Diprospan (1ml = 5mg Betamethasone dipropionate + 2mg Betamethasone sodium phosphate).
- Người bệnh: được giải thích về mục đích thủ thuật, tai biến có thể xảy ra của thủ thuật, đồng ý ký giấy cam kết thực hiện thủ thuật, hướng dẫn tư thế BN tùy theo vị trí tiêm.
- Hồ sơ bệnh án.

KỸ THUẬT TIÊM KHỚP CỔ TAY

- **Tư thế của người bệnh:** người bệnh ngồi hoặc nằm ngửa với khớp cổ tay gập nhẹ về phía gan bàn tay.

- **Xác định vị trí tiêm:** vị trí đâm kim nằm ở trên đường thẳng nối mỏm trâm trụ và mỏm trâm quay, cách mỏm trâm quay khoảng 1cm, trong vùng giữa xương quay, xương thuyền và xương bán nguyệt, tránh đâm kim vào gân vùng khớp cổ tay.

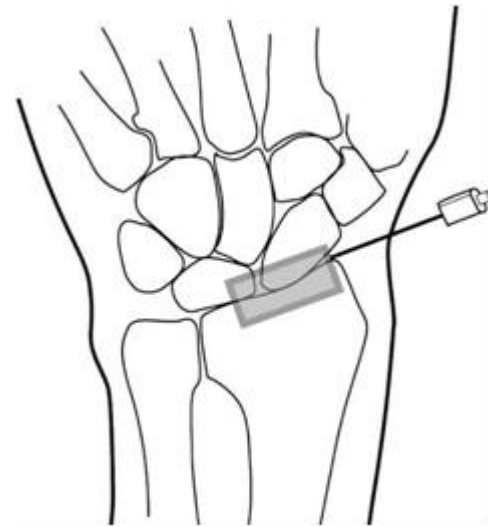
- **Tiến hành tiêm khớp:** đâm kim thẳng góc với mặt da vào khớp cổ tay từ phía mặt mu tay. Hút thử pitton ra không thấy có máu thì tiêm thuốc vào nhẹ tay là được.

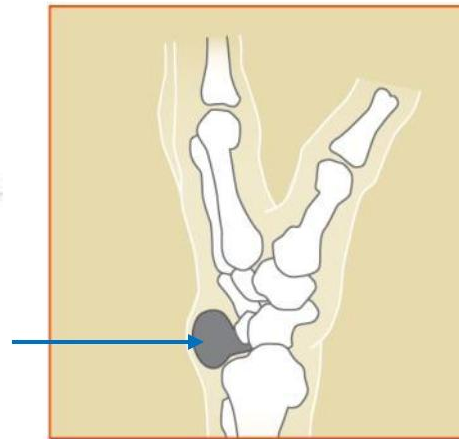
Tiêm khớp cổ tay dưới hướng dẫn siêu âm

- Để người bệnh ở tư thế nằm, tay để dọc theo thân mình. Cổ tay và bàn tay được đặt lên một chiếc gối.

Tiêm khớp cổ tay dưới hướng dẫn siêu âm

- BS siêu âm bọc đầu dò bằng găng vô khuẩn, xác định vị trí đặt đầu dò ở khối xương cổ tay mặt dưới, xác định vị trí khớp cổ tay có tăng sinh màng hoạt dịch nhiều nhất để đưa kim vào an toàn, tránh các vị trí mạch máu, thần kinh và gân

Tiêm HC đường hầm cổ tay

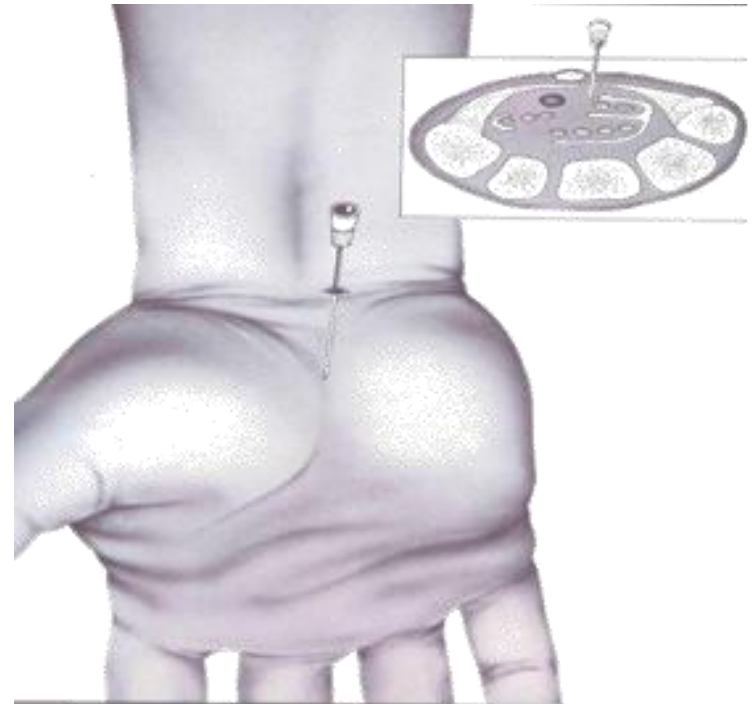
- Hội chứng đường hầm cổ tay là bệnh lý do dây thần kinh giữa bị chèn ép ở cổ tay.
- Triệu chứng LS thường xuất hiện từ từ, rối loạn cảm giác vùng thần kinh giữa chi phối làm BN tê, đau buốt vùng gan tay, đầu các ngón tay cái và ngón II, III.
- Cận lâm sàng: điện cơ có sự bất thường dẫn truyền của thần kinh giữa ở vùng cẳng bàn tay, siêu âm có hình ảnh bao gân cổ tay dày và dịch tụ xung quanh.
- Điều trị có nhiều phương pháp: vật lý trị liệu, thuốc NSAIDs dạng uống. Tiêm corticoid tại chỗ phương pháp điều trị thông dụng và mang lại hiệu quả tốt .

Tiêm HC đường hàm cổ tay

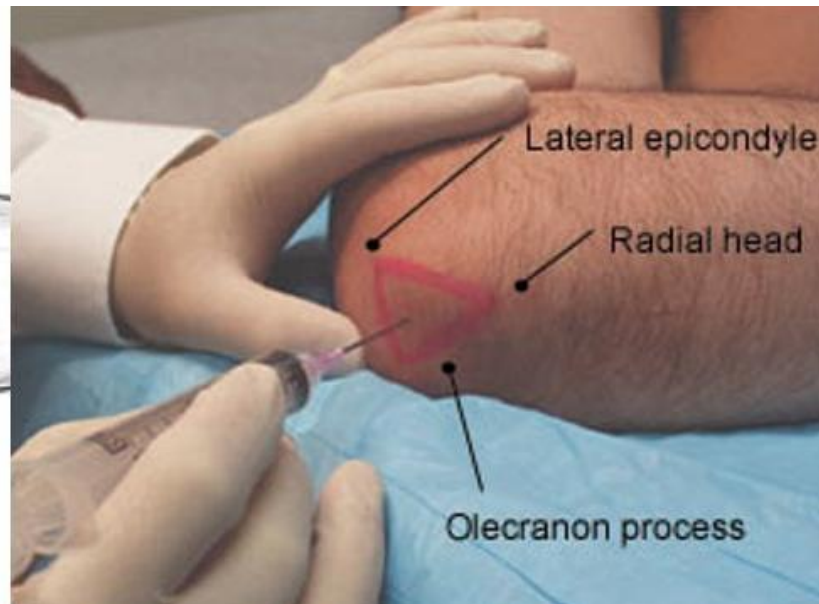
- Xác định vị trí tiêm: Tiêm ở cổ tay mặt gan bàn tay, điểm tiêm là bên dưới mạc giữ gân gấp, giữa gân gấp các ngón tay và gân cơ gan tay dài (là hai gân nổi rõ nhất), điểm tiêm nằm ở chỗ giao nhau giữa gân và nếp lằn da được giới hạn bằng đường ngang qua phía trên của mô cái và mô út, tránh chọc kim vào các gân

Tiêm HC đường hầm cổ tay

- Đường đi gần như tiếp tuyến với da, hướng kim về phía ngón tay hướng vào trong theo đường chính giữa.
- Kim đâm sâu tối thiểu 20 – 30mm.
- Liều lượng thuốc: 1ml.

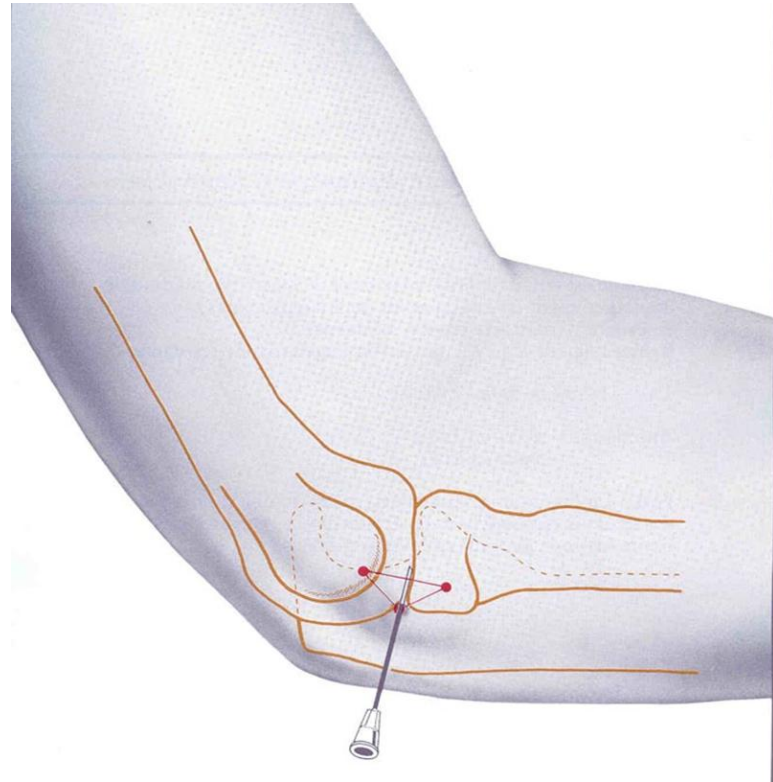

KỸ THUẬT TIÊM KHỚP KHUỖY

- **Tư thế của người bệnh:** người bệnh nằm ngửa ở trên giường, khớp khuỷu gấp 45 độ với bàn tay đặt nhẹ lên đùi. Hoặc người bệnh ngồi, khuỷu tay để trên bàn tiêm, khớp khuỷu gấp 45 độ.

- **Xác định vị trí tiêm:** vị trí trung tâm của tam giác được tạo bởi móm khuỷu, đầu trên của xương quay và lồi cầu ngoài xương cánh tay

- **Tiến hành tiêm khớp:** chọc kim vào vị trí trung tâm của tam giác khuỷu, hướng kim đi chéo về phía lõi cầu trong của xương cánh tay. Hút thử pitton ra không thấy có máu thì tiêm thuốc vào nhẹ tay là được.

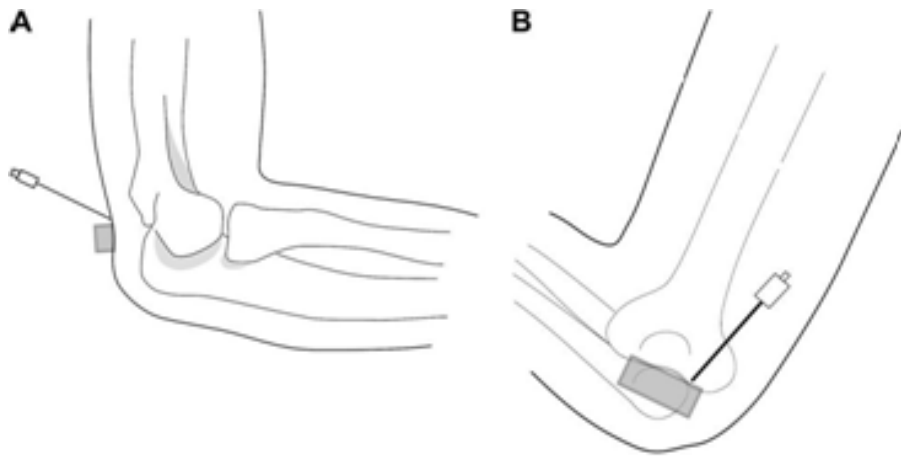

Tiêm khớp khuỷu dưới hướng dẫn siêu âm

- Khớp khuỷu tay có cấu tạo phức tạp, gần vị trí thần kinh trụ, nên lựa chọn tiêm khớp theo phương pháp dưới hướng dẫn siêu âm sẽ đảm bảo tính an toàn và chính xác cao.

Tiêm khớp khuỷu dưới hướng dẫn siêu âm

- BS siêu âm bọc đầu dò bằng găng vô khuẩn, xác định vị trí màng hoạt dịch khớp khuỷu tay, lựa chọn vị trí thuận lợi nhất để đường đi của kim không chạm thần kinh, mạch máu, đưa kim theo sự hướng dẫn của đầu dò máy siêu âm, kiểm tra trên màn hình đầu kim đã vào vị trí màng hoạt dịch khớp khuỷu tay, tiến hành bơm thuốc vào ổ khớp.

Theo dõi sau thủ thuật

- Chỉ số theo dõi: mạch, HA, tình trạng chảy máu tại chỗ, tình trạng viêm trong 24 giờ
- TD các tai biến và tác dụng phụ có thể xảy ra trong 24h
- TD hiệu quả điều trị

Tai biến và xử trí

- Đau tăng sau khi tiêm 12-24 giờ: do phản ứng viêm màng hoạt dịch với tinh thể thuốc (viêm khớp vi tinh thể), thường khởi sau một ngày, không phải can thiệp, có thể bổ sung thuốc chống viêm, giảm đau
- Nhiễm khuẩn do thủ thuật khớp tiêm (viêm mủ): biểu hiện bằng sốt, sưng đau tại chỗ, tràn dịch => điều trị kháng sinh.
- Biến chứng muộn: teo da, mất sắc tố da tại chỗ tiêm do tiêm nhiều lần vào một vị trí, hoặc tiêm quá nông. => Lưu ý không để thuốc trào ra khỏi vị trí tiêm. Nếu đã có tai biến, không cần xử trí gì thêm. Cần báo trước cho BN để tránh hoang mang.
- Biến chứng hiếm gặp: tai biến do BN quá sợ hãi- biểu hiện kích thích hệ phó giao cảm, do tiêm thuốc vào mạch máu hoặc tiêm quá nhanh: BN choáng váng, vã mồ hôi, ho khan, tức ngực khó thở, rối loạn cơ tròn....Xử trí: đặt người bệnh nằm đầu thấp, giơ cao chân, theo dõi mạch, huyết áp để có các biện pháp xử trí cấp cứu khi cần thiết.

Cảm ơn vì đã lắng nghe!

THANK YOU!